

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/124/124/97

OPINIE O INTEGRACJI POLSKI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- W stosunku do maja '96, kiedy to odnotowaliśmy największą akceptację członkostwa Polski w Unii Europejskiej, poparcie dla idei integracji nieco zmalało. Obecnie za przyjęciem naszego kraju do tej organizacji głosowałoby w ewentualnym referendum 72% badanych, natomiast 12% byłoby temu przeciwnych. Najbardziej zwiększyła się dezaprobatą integracji wśród rolników i robotników niewykwalifikowanych.
- W społeczeństwie zarysowuje się różnica opinii co do tempa i sposobu wchodzenia Polski do Unii Europejskiej. Liczba zwolenników jak najszybszego włączenia naszego kraju do struktur europejskich, pojmowanego jako warunek przyspieszenia modernizacji gospodarczej Polski (39%) dorównuje niemal liczbie osób uważających, że integrację powinna poprzedzić naprawa gospodarki (43%).
- Respondenci z umiarkowanym optymizmem oczekują przyjęcia Polski w poczet państw - członków UE, spodziewając się pozytywnych skutków integracji przede wszystkim w skali kraju. Więcej trudności sprawia natomiast ocena konsekwencji tego procesu w wymiarze osobistym, co może świadczyć o niewielkim zasobie wiedzy dotyczącej konkretnych rozwiązań z nim związanych.
- W okresie od maja '96 do sierpnia '97 pogorszyła się ocena dotychczasowych stosunków Polski z Unią Europejską, wzrósł bowiem odsetek osób uważających je za korzystne przede wszystkim dla naszego partnera. Nadal jednak przeważa opinia, że wzajemne relacje w jednakowym stopniu przynoszą korzyści obu stronom.

W lipcu br. Komisja Europejska pozytywnie zaopiniowała kandydaturę Polski do członkostwa w Unii Europejskiej, uznając, że nasz kraj spełnia podstawowe wymogi z tym związane, takie jak: demokracja, praworządność i stabilna gospodarka rynkowa. Termin rozpoczęcia negocjacji w tej sprawie wyznaczono na początek przyszłego roku. Oznacza to, że przystąpienie Polski do UE staje się coraz bardziej realne i będzie możliwe jeszcze przed rokiem 2005. Nieodzownym elementem powodzenia integracji jest poparcie społeczne dla tego procesu, wynikające z przeświadczenia, że włączenie Polski do struktur europejskich leży w interesie naszego kraju i jego obywateli.

Jak zatem społeczeństwo ocenia stopień przygotowania Polski do członkostwa w Unii Europejskiej, także na tle dotychczasowych stosunków z państwami skupionymi w tej organizacji¹? Kiedy powinniśmy się znaleźć w strukturach europejskich i jakie, ogólnie rzecz biorąc, będą tego konsekwencje?

„TAK” DLA INTEGRACJI

Spoleczne poparcie dla integracji Polski z Unią Europejską kształtuje się od marca br. na tym samym poziomie. W ewentualnym referendum w tej sprawie 72% respondentów głosowałoby obecnie za przystąpieniem naszego kraju do UE, natomiast 12% byłoby temu przeciwnych. W okresie od czerwca '94 do sierpnia br. aprobatę wejścia naszego kraju do struktur europejskich podlegała stosunkowo niewielkim wahaniom (najwięcej zwolenników tego procesu odnotowaliśmy w maju '96). Jednak liczba przeciwników integracji wzrosła w tym czasie o 6 punktów procentowych, co oznacza jej podwojenie się. Trudno ocenić, czy w miarę

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (87) przeprowadzono w dniach 26 sierpnia - 1 września '97 na 2265-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski. **Blok pytań współfinansowany przez Komitet Integracji Europejskiej.**

zbliżania się terminu rozpoczęcia tego procesu odsetek jego zwolenników będzie się zmniejszał. Wydaje się jednak, że nieuchronna konfrontacja nadziei i oczekiwań dotyczących integracji z konkretnymi rozstrzygnięciami i ustaleniami procesu negocjacyjnego uprawdopodobnia taki właśnie scenariusz.

Tabela 1 w procentach

Gdyby obecnie odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy głosował(a)by Pan(i):	Wskazania respondentów według terminów badań					
	VI '94	V '95	V '96	III '97	IV '97	VIII '97
- za przystąpieniem Polski do UE	77	72	80	72	72	72
- przeciw przystąpieniu Polski do UE	6	9	7	12	11	12
Trudno powiedzieć	17	19	13	16	18	15

Od maja '96 do sierpnia '97 wyraźnie zwiększyła się liczba przeciwników integracji wśród rolników (o 19 punktów procentowych) oraz robotników niewykwalifikowanych (o 15 punktów), spośród których obecnie odpowiednio 22% i 16% oddałoby w ewentualnym referendum głos „przeciw”. Największe poparcie dla członkostwa Polski w UE utrzymuje się wśród osób o wyższym statusie społeczno-materialnym - badanych z wyższym wykształceniem, kadry kierowniczej i inteligencji, prywatnych przedsiębiorców, osób o najwyższych dochodach *per capita* w rodzinie. Wśród elektoratów partyjnych za integracją najsilniej opowiadają się zwolennicy UW (91%), najsłabiej zaś sympatycy PSL (67% za i 16% przeciw).

POLSKA DROGA DO CZŁONKOSTWA W UE

W Polsce nie ma poważnych sił politycznych, które kwestionowałyby celowość włączenia naszego kraju do struktur europejskich. Jednak porozumienie w sprawie integracji jako strategicznego celu polskiej polityki nie wyklucza rozbieżności dotyczących tempa i sposobu wchodzenia do Unii. W kwestii polityki integracyjnej zarysowały się zatem dwie opcje - pierwsza z nich zakłada jak najszybszą integrację jako warunek przyspieszenia modernizacji kraju, druga natomiast postuluje, aby proces ten poprzedzał przystąpienie do

Unii Europejskiej. Obie te wizje zyskują w społeczeństwie zbliżone grono zwolenników, choć nieco większym powodzeniem cieszy się koncepcja wstrzymania integracji do czasu pełniejszej realizacji reform gospodarczych. Najsilniej opowiadają się za tym rozwiązaniem robotnicy niewykwalifikowani (61%). Jak najszybsze wejście do Unii popierają natomiast badani z wyższym wykształceniem, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, pracownicy umysłowi niższego szczebla oraz osoby lepiej uposażone. Warto odnotować, że wśród prywatnych przedsiębiorców, którzy należą do grona największych zwolenników integracji, przeważa przekonanie o potrzebie wzmocnienia polskiej gospodarki przed rozpoczęciem tego procesu.

W elektoratach partyjnych - podobnie jak w całym społeczeństwie - opinie w tej kwestii są podzielone. Wśród sympatyków poszczególnych ugrupowań wyróżniają się jedynie zwolennicy UW, którzy zdecydowanie najsilniej (63%) opowiadają się za szybką integracją, warunkującą - ich zdaniem - przyspieszenie przemian modernizacyjnych w kraju.

Tabela 2

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem:	Wskazania respondentów według terminów badań	
	IV '97	VIII '97
- Polska powinna najpierw naprawić, zmodernizować gospodarkę, a dopiero potem starać się o przyjęcie do Unii Europejskiej	48	43
- Polska powinna starać się jak najszybciej wejść do Unii Europejskiej, ponieważ członkostwo w Unii przyspieszy naprawę, modernizację gospodarki Polski	40	39
Trudno powiedzieć	12	19

Większość Polaków sądzi, że uzyskanie przez nasz kraj członkostwa w UE powinno być co najwyżej kwestią najbliższych kilku lat. Takie same liczby badanych (po 34%) uważają, że powinno to nastąpić już teraz, co postulują pięcioletni okres oczekiwania na wejście do europejskich struktur. Zarazem większość zwolenników przyspieszenia modernizacji gospodarczej Polski poprzez włączenie naszego kraju do struktur europejskich chciałaby natychmiastowej integracji, natomiast osoby reprezentujące przeciwną opcję najczęściej uważają, że powinna ona nastąpić za pięć lat. A zatem, jak się wydaje, sądzą oni,

że po upływie tego okresu polska gospodarka będzie w stanie sprostać zachodniej konkurencji.

Tabela 3 w procentach

Jak Pan(i) sądzi, kiedy Polska powinna zostać pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej?	Wskazania respondentów według terminów badań					
	VI '93	III '94	VI '94	V '95	V '96	VIII '97
Już teraz	41	40	33	27	35	34
Za 5 lat	23	23	34	36	37	34
Za 10 lat	6	5	11	11	8	6
Jeszcze później	3	3	3	5	3	3
Nigdy	3	4	2	4	3	2
Trudno powiedzieć	24	25	16	17	14	20

Postulowany termin wejścia Polski do UE nie budzi znaczących rozbieżności w poszczególnych grupach społeczno-demograficznych.

OCENA SKUTKÓW INTEGRACJI I DOTYCHCZASOWYCH STOSUNKÓW POLSKI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ

Respondenci z umiarkowanym optymizmem oczekują przyjęcia Polski w poczet państw - członków UE, spodziewając się pozytywnych efektów integracji przede wszystkim w skali ogólnokrajowej. Przeważa bowiem opinia, że członkostwo naszego kraju w strukturach europejskich przyniesie Polsce więcej dobrego niż złego. Jedynie co dziesiąty ankietowany sądzi, że bilans integracji będzie dla naszego kraju niekorzystny.

		CBOS
Jak Pan(i) sądzi, czy członkostwo Polski w Unii Europejskiej przyniesie naszemu krajowi:		
- więcej dobrego niż złego		41%
- tyle samo dobrego, co złego		33%
- więcej złego niż dobrego		10%
Trudno powiedzieć		16%

Znamienne, że więcej trudności sprawia badanym ocena skutków integracji w wymiarze osobistym - niemal co trzeci nie potrafi określić następstw tego procesu dla siebie i swojej rodziny. Może to wskazywać, że o ile dzięki konsekwentnej proeuropejskiej polityce kolejnych rządów utrwaliło się w świadomości społecznej przeświadczenie, że integracja stanowi element polskiej racji stanu, o tyle niewielka jest wiedza dotycząca konkretnych i bezpośrednio odczuwalnych efektów członkostwa. Pozostałe osoby uważają najczęściej, że przystąpienie Polski do UE przyniesie im tyle samo dobrego, co złego, a więc - jak można sądzić - nie oczekują, że w zasadniczy sposób wpłynie ono na ich życie.

Wydaje się zatem, że integracja jest dla wielu osób czymś abstrakcyjnym, trudno opisywalnym w kategoriach osobistych zysków i strat.

		CBOS
A Panu(i) i Pana(i) rodzinie, czy członkostwo Polski w Unii przyniesie:		
- więcej dobrego niż złego		27%
- tyle samo dobrego, co złego		34%
- więcej złego niż dobrego		8%
Trudno powiedzieć		31%

Pozytywnych skutków integracji, zarówno dla kraju, jak i dla siebie osobiście i swoich rodzin, spodziewają się przede wszystkim badani z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza i inteligencja, uczniowie i studenci oraz respondenci oceniający swoje warunki materialne jako dobre. O zrównoważonym bilansie zysków i strat wolą natomiast mówić osoby pracujące na własny rachunek. Negatywnych skutków przystąpienia Polski do UE najczęściej obawiają się rolnicy oraz robotnicy niewykwalifikowani.

Spółeczno-demograficzne zróżnicowanie opinii w tej kwestii znajduje odzwierciedlenie w elektoratach partyjnych. Największy optymizm w prognozowaniu konsekwencji integracji charakteryzuje zwolenników Unii Wolności (co wynika z ich cech

socjodemograficznych), ale także sympatyków ROP. Największe obawy w tej kwestii żywią natomiast wyborcy PSL.

Dotychczasowe stosunki Polski z Unią Europejską oceniane są najczęściej jako korzystne w jednakowym stopniu dla obu partnerów. Opinię taką podziela więcej niż co trzeci ankietowany. Pozostali respondenci częściej sądzą, że przynoszą one profity przede wszystkim państwom Piętnastki niż Polsce. W okresie od maja '96 do sierpnia '97 osłabło więc przekonanie o obustronnych korzyściach płynących z wzajemnych relacji.

Szczególne niezadowolenie ze stosunków Polski z Unią Europejską jako korzystnych przede wszystkim dla państw skupionych w tej organizacji wyrażają osoby, które w ewentualnym referendum odrzuciłyby ideę integracji. W tej grupie liczba badanych krytycznie oceniających dotychczasowe relacje sięga 67%.

Ocena stosunków Polski z państwami Piętnastki wyraźnie wiąże się także z postulatami dotyczącymi podstawowych zasad polityki integracyjnej. Osoby postrzegające wzajemne kontakty jako korzystne przede wszystkim dla naszego partnera częściej dostrzegają potrzebę modernizacji gospodarczej Polski przed przystąpieniem do Unii, natomiast respondenci uznający je za co najmniej równorzędne opowiadają się za szybką integracją, argumentując, że stanie się ona bodźcem do przyspieszenia rozwoju gospodarczego kraju.

Tabela 4

w procentach

Jak Pan(i) ocenia dotychczasowe stosunki między Polską a Unią Europejską? Komu przynoszą one więcej korzyści?	Wskazania respondentów według terminów badań					
	VII '93	III '94	V '95	V '96	IV '97	VIII '97
Państwom UE	41	38	31	19	31	28
Polsce	5	8	11	11	9	11
Jednakowo - Polsce i UE	27	26	33	46	25	35
Nikommu*	-	-	-	-	7	-
Trudno powiedzieć	27	27	26	24	29	27

*Możliwość wskazania takiej odpowiedzi istniała tylko w sondażu z kwietnia '97.

W okresie od maja '96 do sierpnia '97 przekonanie, że stosunki Polski z Unią Europejską przynoszą profity przede wszystkim członkom tej organizacji, umocniło się w największym stopniu wśród robotników niewykwalifikowanych (wzrost liczby wskazań o 20 punktów procentowych) oraz prywatnych przedsiębiorców (o 18 punktów). Obecnie ci ostatni, obok rolników, najczęściej wyrażają tego rodzaju opinie. Wziąwszy pod uwagę to, że prywatni przedsiębiorcy (ale także rolnicy) mogą ujmować relacje naszego kraju z państwami Piętnastki przede wszystkim w kategoriach interesów ekonomicznych, można przypuszczać, że na ich poglądach zaważył wzrastający deficyt Polski w handlu zagranicznym.

Ocena dotychczasowych stosunków między oboma partnerami jest zróżnicowana w poszczególnych elektoratach. Najbardziej usatysfakcjonowani wzajemnymi relacjami czują się sympatycy Unii Wolności, spośród których prawie połowa określa je jako obustronnie korzystne. Natomiast krytycznie oceniają je przede wszystkim zwolennicy ROP. Tego rodzaju opinie przeważają również w elektoracie AWS.

Tabela 5

w procentach

Elektoraty	Jak Pan(i) ocenia dotychczasowe stosunki między Polską a Unią Europejską? Komu przynoszą one więcej korzyści?			
	Państwom UE	Jednakowo - Polsce i UE	Polsce	Trudno powiedzieć
UW	17	49	19	15
SLD	29	39	12	21
UP	33	37	16	14
AWS	35	33	9	23
PSL	36	38	12	14
ROP	48	21	19	12

★

★

★

Mimo że w stosunku do lat ubiegłych wzrosła liczba przeciwników integracji, nadal utrzymuje się wysokie (72%) poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Nie ma jednak powszechnej zgody, że nasz kraj już w tej chwili jest gotowy do pełnego uczestnictwa

w tej organizacji. Obok zwolenników jak najszybszej integracji, pojmowanej jako warunek przyspieszenia modernizacji gospodarczej Polski, są też obrońcy tezy, że nasz kraj potrzebuje jeszcze kilku lat, aby zmodernizować gospodarkę. Pozycja Polski wobec państw Piętnastki również wydaje się nie do końca zadowalająca. Wprawdzie przeważa opinia, że wzajemne stosunki są w jednakowym stopniu korzystne dla obu stron, jednak więcej niż co czwarta osoba uznaje, że ich beneficjentem są przede wszystkim kraje Unii Europejskiej.

ANEKS

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

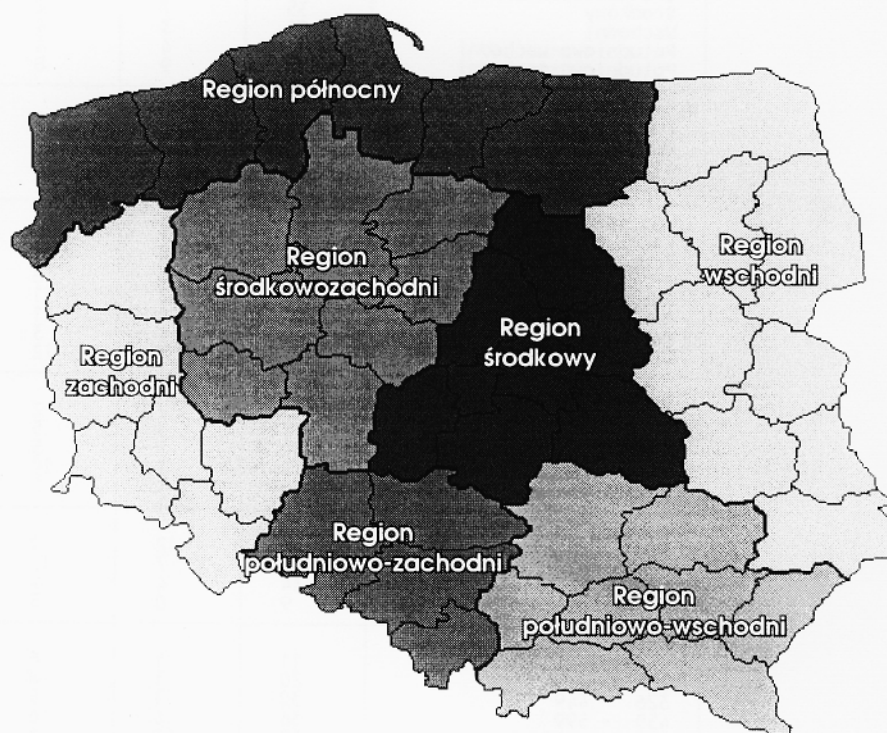
11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Gdyby obecnie odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy głosował(a)by Pan(i):
1 - za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej; 2 - przeciw przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej

	(%)			
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	72	12	15	2263
Płeć				
Mężczyźni	76	15	10	1071
Kobiety	69	10	20	1192
Wiek				
do 24 lat	79	10	10	315
25-34	78	11	11	402
35-44	74	14	12	500
45-54	75	13	12	387
55-64	67	13	20	299
65 lat i więcej	59	12	29	360
Miejsce zamieszkania				
Wieś	64	16	20	837
Miasto do 20 tys.	74	11	15	250
od 21 do 100 tys.	77	10	13	456
101-500 tys.	79	9	13	435
501 tys. i więcej mieszk.	77	12	11	280
Region				
Północny	72	14	14	260
Zachodni	78	12	10	268
Środkowozachodni	73	12	16	349
Środkowy	71	12	17	397
Wschodni	66	13	21	240
Południowo-wschodni	65	15	20	348
Południowo-zachodni	81	8	11	400
Wykształcenie				
Podstawowe	59	15	25	664
Zasadnicze zawodowe	75	12	13	624
Średnie	78	11	11	804
Wyższe	83	9	8	171
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	85	9	6	126
Prac. umysł. niż. szczebla	80	8	11	253
Pracownicy fiz. - umysł.	82	7	11	164
Robotnicy wykwalifikowani	78	14	8	278
Robotnicy niewykwalifik.	71	16	13	98
Rolnicy	54	22	23	132
Prywatni przedsiębiorcy	84	8	8	108
Bierni zawodowo				
Renciści	56	15	29	304
Emeryci	68	11	21	395
Uczniowie i studenci	85	10	5	119
Bezrobotni	76	13	11	171
Gospodynie domowe i inni	65	13	22	114
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	79	13	8	252
Sektor państwowy	78	8	14	242
Sektor prywatny	81	10	9	564
Spółdzielczość	74	13	13	50
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	64	17	19	403
201 - 325	73	13	15	449
326 - 449	70	15	15	404
450 - 599	78	9	13	320
Powyżej 599 zł	82	11	7	363
Ocena własnych war. mater.				
Złe	65	15	20	520
Średnie	71	13	16	1165
Dobre	82	9	9	577
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	57	18	25	137
Raz w tygodniu	71	13	16	1161
Kilka razy w miesiącu	76	10	14	263
Kilka razy w roku	75	12	13	464
W ogóle nie uczestniczy	78	10	13	232
Poglądy polityczne				
Lewica	78	15	8	427
Centrum	77	10	13	626
Prawica	77	14	8	700
Trudno powiedzieć	55	10	35	508

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem: 1 - Polska powinna najpierw naprawić, zmodernizować gospodarkę, a dopiero potem starać się o przyjęcie do Unii Europejskiej; 2 - Polska powinna starać się jak najszybciej wejść do Unii Europejskiej, ponieważ członkostwo w Unii przyspieszy naprawę, modernizację gospodarki Polski

	(%)			
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	43	39	19	2263
Płeć				
Mężczyźni	50	40	10	1071
Kobiety	37	37	26	1192
Wiek				
do 24 lat	44	40	16	315
25-34	43	44	13	402
35-44	48	40	12	500
45-54	46	40	14	387
55-64	40	36	24	299
65 lat i więcej	33	31	37	360
Miejsce zamieszkania				
Wieś	43	33	24	837
Miasto do 20 tys.	39	41	20	250
od 21 do 100 tys.	44	39	17	455
101-500 tys.	45	43	12	436
501 tys. i więcej mieszk.	38	47	15	280
Region				
Północny	39	47	13	261
Zachodni	41	43	15	267
Środkowo-zachodni	49	32	19	349
Środkowy	43	34	23	397
Wschodni	45	33	22	240
Południowo-wschodni	39	39	22	348
Południowo-zachodni	43	43	14	400
Wykształcenie				
Podstawowe	38	28	34	664
Zasadnicze zawodowe	48	38	15	624
Średnie	44	45	12	804
Wyższe	38	56	6	171
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	38	56	6	126
Prac. umysł. niż. szczebla	38	49	13	253
Pracownicy fiz. - umysł.	37	45	18	164
Robotnicy wykwalifikowani	46	40	14	278
Robotnicy niewykwalifik.	61	29	10	98
Rolnicy	47	29	24	132
Prywatni przedsiębiorcy	50	45	6	108
Bierni zawodowo				
Renciści	44	27	30	304
Emeryci	34	37	29	395
Uczniowie i studenci	51	43	6	119
Bezrobotni	44	39	17	171
Gospodynie domowe i inni	48	32	20	114
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	40	49	12	252
Sektor państwowy	46	40	14	242
Sektor prywatny	44	45	11	564
Spółdzielczość	48	32	20	50
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	46	33	21	403
201 - 325	46	34	20	449
326 - 449	40	38	21	403
450 - 599	41	44	15	320
Powyżej 599 zł	44	48	9	363
Ocena własnych war. mater.				
Złe	45	33	22	520
Średnie	42	37	21	1166
Dobre	43	47	10	576
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	45	29	26	137
Raz w tygodniu	42	37	21	1161
Kilka razy w miesiącu	42	42	16	263
Kilka razy w roku	46	40	14	464
W ogóle nie uczestniczy	41	44	15	232
Poglądy polityczne				
Lewica	48	43	10	427
Centrum	45	41	13	626
Prawica	44	46	11	700
Trudno powiedzieć	35	22	43	508

Tabela 3. Jak Pan(i) sądzi, kiedy Polska powinna zostać pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej?
1 - Już teraz; 2 - Za pięć lat; 3 - Za dziesięć lat; 4 - Jeszcze później; 5 - Nigdy (%)

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	34	34	6	3	2	20	2263
Płeć							
Mężczyźni	35	40	8	3	3	12	1071
Kobiety	34	29	5	3	2	28	1192
Wiek							
do 24 lat	33	39	7	4	1	16	315
25-34	40	34	5	4	3	15	402
35-44	35	36	6	3	2	18	500
45-54	34	38	7	4	1	15	387
55-64	31	32	7	3	4	23	299
65 lat i więcej	32	24	4	1	3	35	360
Miejsce zamieszkania							
Wieś	33	30	6	5	3	24	837
Miasto do 20 tys.	36	34	4	0	2	24	250
od 21 do 100 tys.	32	38	8	3	1	18	455
101-500 tys.	36	38	4	1	2	18	436
501 tys. i więcej mieszk.	38	34	8	3	3	14	280
Region							
Północny	39	35	6	3	3	15	261
Zachodni	41	31	5	5	2	15	267
Środkowozachodni	28	36	7	2	4	23	349
Środkowy	32	31	7	4	3	23	397
Wschodni	28	36	8	4	2	22	240
Południowo-wschodni	34	34	4	2	2	24	348
Południowo-zachodni	39	35	5	2	1	18	400
Wykształcenie							
Podstawowe	29	26	6	4	3	32	664
Zasadnicze zawodowe	37	35	6	4	2	17	624
Średnie	35	38	6	3	2	16	804
Wyższe	42	42	8	2	2	5	171
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	42	40	10	0	2	6	126
Prac.umysł.niż.szczebła	38	38	5	4	2	13	253
Pracownicy fiz.-umysł.	37	35	7	1	2	19	164
Robotnicy wykwalifikowani	40	37	5	2	1	15	278
Robotnicy niewykwalifik.	30	39	6	3	1	20	98
Rolnicy	27	31	9	5	6	23	132
Prywatni przedsiębiorcy	37	40	9	4	0	9	108
Bierni zawodowo							
Renciści	28	27	5	2	4	34	304
Emeryci	35	29	4	3	3	27	395
Uczniowie i studenci	28	48	10	5	1	8	119
Bezrobotni	34	34	6	8	2	16	171
Gospodynie domowe i inni	34	25	3	4	2	32	114
Pracujący poza rolnictwem							
Sfera budżetowa	43	38	6	0	2	10	252
Sektor państwowy	39	33	9	2	2	15	242
Sektor prywatny	34	41	7	3	0	15	564
Spółdzielczość	27	40	5	4	0	23	50
Dochody na jedną osobę							
Poniżej 200 zł	34	29	6	5	3	23	403
201 - 325	35	31	7	3	3	20	449
326 - 449	36	32	4	4	2	21	403
450 - 599	38	38	6	2	2	14	320
Powyżej 599 zł	34	46	6	2	2	10	363
Ocena własnych war. mater.							
Złe	33	29	8	3	3	25	520
Średnie	34	32	5	4	3	22	1166
Dobre	37	42	6	1	1	13	576
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	25	29	6	5	5	30	137
Raz w tygodniu	36	30	6	3	3	22	1161
Kilka razy w miesiącu	38	38	5	1	1	17	263
Kilka razy w roku	33	40	6	3	2	15	464
W ogóle nie uczestniczy	29	39	7	3	1	21	232
Poglądy polityczne							
Lewica	35	39	9	4	1	11	427
Centrum	37	36	6	3	2	17	626
Prawica	39	39	6	3	3	11	700
Trudno powiedzieć	26	21	4	3	3	44	508

Tabela 4. Jak Pan(i) sądzi, czy członkostwo Polski w Unii Europejskiej przyniesie naszemu krajowi: 1 - więcej dobrego niż złego; 2 - tyle samo dobrego, co złego; 3 - więcej złego niż dobrego

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	41	33	10	16	2263
Płeć					
Mężczyźni	42	37	12	10	1071
Kobiety	40	29	8	22	1192
Wiek					
do 24 lat	55	29	8	8	315
25-34	49	33	8	10	402
35-44	39	35	11	15	500
45-54	38	40	9	13	387
55-64	36	30	13	21	299
65 lat i więcej	30	26	11	32	360
Miejsce zamieszkania					
Wieś	34	31	13	22	837
Miasto do 20 tys.	42	36	4	17	250
od 21 do 100 tys.	44	33	9	13	455
101-500 tys.	47	33	8	11	436
501 tys. i więcej mieszk.	45	33	10	12	280
Region					
Północny	40	36	11	14	261
Zachodni	47	32	11	10	267
Środkowozachodni	43	27	12	18	349
Środkowy	43	27	9	20	397
Wschodni	34	39	12	16	240
Południowo-wschodni	34	34	12	19	348
Południowo-zachodni	43	37	5	14	400
Wykształcenie					
Podstawowe	32	26	13	29	664
Zasadnicze zawodowe	41	36	10	14	624
Średnie	45	36	9	10	804
Wyższe	55	33	7	5	171
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	55	36	4	5	126
Prac. umysł. niż. szczebla	46	35	7	12	253
Pracownicy fiz.- umysł.	46	38	8	8	164
Robotnicy wykwalifikowani	43	39	8	11	278
Robotnicy niewykwalifik.	29	40	18	13	98
Rolnicy	28	26	19	28	132
Prywatni przedsiębiorcy	42	42	8	8	108
Bierni zawodowo					
Renciści	31	26	13	30	304
Emeryci	36	30	10	24	395
Uczniowie i studenci	58	31	11	0	119
Bezrobotni	48	28	10	14	171
Gospodynie domowe i inni	41	31	9	18	114
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	46	37	8	9	252
Sektor państwowy	40	37	8	15	242
Sektor prywatny	45	38	9	9	564
Spółdzielczość	44	38	10	8	50
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	35	32	14	18	403
201 - 325	40	32	11	16	449
326 - 449	42	32	11	15	403
450 - 599	42	38	8	12	320
Powyżej 599 zł	47	36	8	9	363
Ocena własnych war. mater.					
Złe	35	31	13	21	520
Średnie	37	34	11	18	1166
Dobre	54	32	6	9	576
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	33	34	10	24	137
Raz w tygodniu	39	34	11	17	1161
Kilka razy w miesiącu	43	31	8	18	263
Kilka razy w roku	43	34	9	14	464
W ogóle nie uczestniczy	50	29	8	14	232
Poglądy polityczne					
Lewica	42	35	13	10	427
Centrum	43	35	9	12	626
Prawica	46	35	10	8	700
Trudno powiedzieć	30	24	8	38	508

Tabela 5. A Panu(i) i Pana(i) rodzinie, czy członkostwo Polski w Unii przyniesie:
 1 - więcej dobrego niż złego; 2 - tyle samo dobrego, co złego;
 3 - więcej złego niż dobrego

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	34	8	31	2263
Płeć					
Mężczyźni	31	36	9	24	1071
Kobiety	23	32	7	38	1192
Wiek					
do 24 lat	37	30	8	25	315
25-34	29	37	8	26	402
35-44	28	37	9	27	500
45-54	27	37	9	27	387
55-64	22	31	10	38	299
65 lat i więcej	18	27	6	49	360
Miejsce zamieszkania					
Wieś	22	31	12	35	837
Miasto do 20 tys.	27	36	6	32	250
od 21 do 100 tys.	28	36	5	31	455
101-500 tys.	32	34	6	28	436
501 tys. i więcej mieszk.	30	36	8	26	280
Region					
Północny	26	39	8	28	261
Zachodni	30	39	7	24	267
Środkowo-zachodni	26	26	10	38	349
Środkowy	32	27	8	33	397
Wschodni	21	36	11	32	240
Południowo-wschodni	21	34	9	36	348
Południowo-zachodni	30	37	6	27	400
Wykształcenie					
Podstawowe	21	26	9	44	664
Zasadnicze zawodowe	25	38	8	29	624
Średnie	30	37	8	25	804
Wyższe	41	32	5	23	171
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	44	28	3	24	126
Prac. umysł. niż. szczebla	32	38	5	24	253
Pracownicy fiz.- umysł.	34	34	7	25	164
Robotnicy wykwalifikowani	28	39	8	25	278
Robotnicy niewykwalifik.	23	43	9	24	98
Rolnicy	15	35	19	32	132
Prywatni przedsiębiorcy	26	45	7	22	108
Bierni zawodowo					
Renciści	18	27	10	45	304
Emeryci	23	29	7	42	395
Uczniowie i studenci	44	30	9	17	119
Bezrobotni	31	29	9	31	171
Gospodynie domowe i inni	15	37	9	39	114
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	28	35	7	31	252
Sektor państwowy	32	35	8	25	242
Sektor prywatny	32	40	7	21	564
Spółdzielczość	34	42	4	20	50
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	21	32	12	35	403
201 - 325	24	34	11	31	449
326 - 449	27	36	7	29	403
450 - 599	29	39	5	27	320
Powyżej 599 zł	35	36	8	21	363
Ocena własnych war. mater.					
Złe	20	33	12	34	520
Średnie	24	34	8	34	1166
Dobre	39	33	5	23	576
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	19	34	9	38	137
Raz w tygodniu	26	34	9	32	1161
Kilka razy w miesiącu	27	31	5	37	263
Kilka razy w roku	30	34	10	27	464
W ogóle nie uczestniczy	33	33	5	29	232
Poglądy polityczne					
Lewica	29	38	10	24	427
Centrum	29	37	7	28	626
Prawica	32	36	9	22	700
Trudno powiedzieć	16	21	7	55	508

Tabela 6. Jak Pan(i) ocenia dotychczasowe stosunki między Polską a Unią Europejską? Komu przynoszą one więcej korzyści? 1 - Państwom Unii; 2 - Polsce; 3 - Jednakowo Polsce i Unii Europejskiej

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	11	35	27	2263
Płeć					
Mężczyźni	31	13	38	18	1071
Kobiety	24	9	31	35	1192
Wiek					
do 24 lat	27	15	38	20	315
25-34	27	14	38	22	402
35-44	31	10	37	22	500
45-54	31	10	35	24	387
55-64	28	9	32	31	299
65 lat i więcej	20	8	27	46	360
Miejsce zamieszkania					
Wieś	30	9	32	30	837
Miasto do 20 tys.	29	13	34	24	250
od 21 do 100 tys.	26	10	38	26	455
101-500 tys.	25	13	35	27	436
501 tys. i więcej mieszk.	26	14	37	22	280
Region					
Północny	31	11	35	23	261
Zachodni	29	10	40	22	267
Środkowo-zachodni	26	9	38	28	349
Środkowy	25	12	34	30	397
Wschodni	30	10	32	28	240
Południowo-wschodni	29	11	30	31	348
Południowo-zachodni	26	13	35	25	400
Wykształcenie					
Podstawowe	23	9	27	40	664
Zasadnicze zawodowe	28	10	38	24	624
Średnie	30	12	37	21	804
Wyższe	28	19	38	15	171
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	29	21	35	15	126
Prac. umysł. niż. szczebla	26	12	38	23	253
Pracownicy fiz.- umysł.	22	14	40	24	164
Robotnicy wykwalifikowani	26	10	43	21	278
Robotnicy niewykwalifik.	31	15	34	20	98
Rolnicy	34	6	26	34	132
Prywatni przedsiębiorcy	40	9	39	11	108
Bierni zawodowo					
Renciści	26	8	29	36	304
Emeryci	23	8	29	39	395
Uczniowie i studenci	36	16	37	11	119
Bezrobotni	30	8	39	23	171
Gospodynie domowe i inni	24	13	29	34	114
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	30	13	37	20	252
Sektor państwowy	31	13	34	22	242
Sektor prywatny	24	12	43	20	564
Spółdzielczość	37	15	31	18	50
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	29	9	31	31	403
201 - 325	29	11	34	27	449
326 - 449	30	12	32	26	403
450 - 599	28	11	38	23	320
Powyżej 599 zł	27	13	42	18	363
Ocena własnych war. mater.					
Złe	31	8	32	29	520
Średnie	27	10	34	29	1166
Dobre	25	16	39	21	576
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	28	9	25	38	137
Raz w tygodniu	30	10	33	28	1161
Kilka razy w miesiącu	23	13	38	26	263
Kilka razy w roku	28	11	39	22	464
W ogóle nie uczestniczy	23	15	38	24	232
Poglądy polityczne					
Lewica	33	12	37	18	427
Centrum	28	10	40	21	626
Prawica	31	13	37	19	700
Trudno powiedzieć	17	7	22	53	508